

XXI МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

9 - 23 МАРТ 1981 Г. РУСЕ - БЪЛГАРИЯ

K 7/M 45

120000868653

~~1/1/16~~

K $\frac{7}{1145}$

XXI МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“
РУСЕ — 1981 г.

Посветен на 1300-годишнината на България и
XII конгрес на БКП

ВАРНЕНСКА
ФИЛХАРМОНИЯ

Диригент — з. а. ИВАН МАРИНОВ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868653

11 март — сряда

Начало — 19,30 ч.

Зала — Дом на културата

448024

ДЕБЮСИ

— „Следобедът на един фавн“

ВЕСЕЛИН СТОЯНОВ

— Концерт за пиано и
оркестър № 1

Moderato e maestoso

Andante molto tranquillo

Allegretto giusto

Сolist — БОРИС НЕДЕЛЧЕВ

ПРОКОФИЕВ

— Симфония № 7

Moderato

Allegretto

Andante espressivo

Vivace

ДЕБЮСИ (1862—1918) е оригинален музикант, с тънък усет, изящен вкус и богата фантазия. Неговата естетика и творчество са неразривно свързани с импресионизма в музиката, който идва като реакция срещу сковаващия догматизъм. В творчеството на Дебюси намира отражение и символистичната поезия, увеличава поколението му. Основен естетически идеал за него е красотата, която той, както и художниците-импресионисти, намира преди всичко в природата. Композиторът създава изключителна по своята образност музика за нея, в която изразява нейните разнообразни състояния, поезията и красотата ѝ, богатите и променливи багри, светлина и движение. Той намира тънки звукописни средства, за да предаде светлата или мъглява въздушна атмосфера, да даде впечатление за пространственост, движение и ефект на приближаване и отдалечаване. Но темата за природата не е единствена в неговото изкуство. Често той обогатява природата с приказно-легендарни образи, внася и жанрови сцени-картини. Дебюси създава ярки образи из обикновения живот, а също така и някои психологически портрети.

Характерна за композитора е и връзката му с класицизма. В изкуството на старофренската класика Дебюси намира неизползувани национални богатства, които той развива в духа на съвременното изкуство, без обаче да се обърне и към живата народна музика. Затова пък внася в своето изкуство жизнения, сочен източен и испански колорит.

Програмността е друг съществен елемент за Дебюси. При него тя има своеобразен характер, тя не е нито чист сюжетен тип, нито литературна или идейно-образна. Безспорно, в нея преобладават образи, но образи-картини, настроения, промени в състоянието и движението, промени в колорита. Стремешът да се разкрият в музиката едва уловимите усещания и бързата смяна на впечатленията създава своеобразие в цялата форма на произведенията на Дебюси. У композитора-импресионист не липсва тенденция към конструктивна определеност и в редица произведения е пос-

тигната ясна форма. Обаче съществен белег при изграждане на формите при него е съпоставянето на отделни епизоди, като смяна на впечатления и усещания. Липсата на вътрешно конфликтно съдържание довежда и до липса на динамично развитие на формата. Импресионистичното изкуство на Дебюси внася неопценимо голямо богатство в музикалния език.

Оркестровият прелюд „Следобедът на един фавн“, написан през 90-те години по поемата на Маларме, отбелязва началото на зрялото майсторство и формирането на импресионистичната естетика на Дебюси. Той разкрива в музиката с ярки оркестрови колористични находки характерен за символистичната поезия митологичен образ на фона на природата, която скоро намира широко импресионистично претворение в неговите следващи творби. В прелюда, както в поемата на Маларме, няма развитие на сюжета, отсъствува динамичното разгръщане на действието. Симфоничното развитие на прелюда се свежда до вариране на изложената тема и нейната оркестрация. Статичността се оправдава от характера на самия образ. Чертите на зрелия стил на Дебюси се проявяват в това произведение преди всичко по отношение на отделните инструменти в групата, дават възможност за разнообразни комбинации и съчетания на оркестровите багри, което позволява да се постигнат тънки нюансировки. „Следобедът на един фавн“ се отличава със своята поетична атмосфера, романтико-идеалистична, пълна с чувственост, същевременно необикновено деликатна, прозрачна, въздушна инструментална фактура. Импровизационно — непринуден по форма, този прелюд е първата крупна симфонична форма, построена на новия принцип, където контурите на тричастната конструкция вече са подчинени на тенденцията към преодоляване границите и преходите. Това произведение е симфоничен трамплин към оперните произведения на Дебюси.

ВЕСЕЛИН СТОЯНОВ (1902—1969). Неговото творчество респектира във всички жанрове и в еднаква степен с майсторството на безупречния професионалист, с индивидуалния подход при вплътяване на съвременните теми и с последователността на своята естетическа позиция за демократично изкуство. Над усилията за обновяване на жанровете, на формата и драматургията стои неизменният стремеж на В. Стоянов да подчини цялото си композиционно майсторство на идейните повели на своето време, да разбере своя съвременник, да откликне с искреността на гражданския си мироглед на трайните и възвишени възжеления на своя народ, да се слее с неговия ентузиазъм към новото.

Първият концерт за пиано и оркестър (създаден през 40-те години) се отличава със своята оптимистична лирико-романтична концепция. Концертът има ясен тематизъм, контрастно съпоставен в отделните части, плътна, силно хроматизирана хармония и мелодика, бравурна клавирна партия, удобна и благодарна за пианиста, плътна и цвeгиста оркестрова фактура, която обаче позволява на също така плътно и виртуозно звучащата клавирна партия да се открие във всички динамички, завършена форма, логично симфонично изграждане. У В. Стоянов патосът на лирическото чувство, приповдигнатата ораторска реч на мелодичния речитатив не са чужди на един героичен изказ (напр. в първата част), уравновесени с пасторално-лирически, кавалджийски и импровизационни теми, проникнати от ориенталска орнаменталност и чувственост.

СЕРГЕЙ ПРОКОФИЕВ (1891—1953) е творец, който начерта нови пътища за развитието на съвременната музика, творец възбудител на новата музикална епоха. Той е създал огромно творчество във всички области на музикалното изкуство, обхванато от над 130 опуса. Заради своите опери, Прокофиев е смятан за родоначалник на съветската оперна класика, със своите балети той си създава славата на недостижим майстор на този жанр, а неговите симфонии го издигат като един от най-големите симфонисти на века. Произведенията на Прокофиев са дълбоко съдържателни, по форма те са неразривно свързани с традициите на руската музикална школа и същевременно са ярко новаторски. Професионалното майсторство, с което са изградени, е изключително. В тях особено ярко проличават неизтощимата фантазия на композитора, подчертаната индивидуалност на твореца. Музиката на Прокофиев се отличава с изразителната си гъвкава мелодичност — лирична или сурова, грациозна или енергична, протескова или наситена с трагедийност, свежа, бодрата оптимистична или гневна и застрашителна. Ритмиката е оригинална и често с танцов характер, а хармоничният език на композитора обогатява националния стил на съвременната съветска музика.

През 1952 г. Прокофиев написва своята последна — седма симфония. Познатите черти от творчеството на композитора тук са представени с особена яснота и хармоничност. Простотата е проява на висше майсторство, където мисълта придобива краткост и изразителност, съхраняваща при това цялата пълнота на изразяването. Музиката пленява с чистотата и свежестта на чувствата, от нея все поглъщат младостта, но не може да не се чувствава в музиката дълбоко личната нотка на прощаването с живота, пресъздадена в спокойно-просветлени мелодии, преосмислена от позициите на философското съзнание за вечната красота на природата и постоянното обновяване младостта на човечеството. В това отношение има нещо много близко до епилога на Малеровата симфония „Песен за земята“, но изразено с руския музикален език и с тази дълбочина, характерна особено за късното творчество на Прокофиев.

